

گزارش سمینار سراسری تحولات پیش‌روی حرفه‌ی حسابداری و مالی در دوره‌ی گذار به محیط کسب و کار بین‌المللی ۱۰ اردیبهشت ۱۳۹۳

مقدمه

در سمینار تحولات پیش‌روی حرفه‌ی حسابداری و مالی در دوره‌ی گذار به محیط کسب و کار بین‌المللی بانک پاسارگاد به عنوان حاملی اصلی برگزاری حضور داشت و مؤسسات حسابرسی و مؤسسات مختلف مالی در حاشیه‌ی این همایش با برپایی غرفه‌هایی به ارائه و تبلیغ محصولات خود پرداختند. در این سمینار ابوالقاسم فخاریان رئیس شورای عالی انجمن حسابداران خبره‌ی ایران، فرزام زمانی دبیر علمی سمینار، و مسعود نیلی مشاور اقتصادی رئیس‌جمهور، پیش از برگزاری نشست‌های تخصصی به ایراد سخنرانی پرداختند و سپس سمینار با برگزاری نشست تخصصی ادامه یافت که در نشست نخست سه مقاله و در نشست دوم پنج مقاله ارائه شد. این سمینار یک روزه با برپایی ۴ کارگاه به کار خود پایان داد. گزارش کامل سمینار را در زیر می‌خوانیم.

که جامعه‌ی اقتصادی، مدیریتی، و حرفه‌ای را به کار آید و به تحکیم کنترل‌های مدیریتی، ارائه‌ی گزارش‌های سودمند و فراهم ساختن مبانی قابل اتکای تصمیم‌گیری و پیشبرد اهداف و استراتژی‌های سازمان‌ها یاری رساند تنها یکی از عرصه‌های تلاش و فعالیت انجمن ما بوده است.

فخاریان ادامه داد: در بسیاری از موارد نوآندیشی و تحولات در زمینه‌ی حسابداری، به ویژه حسابداری مدیریت، نخستین بار در کشور توسط انجمن حسابداران خبره‌ی ایران مطرح شده، ترویج یافته و در بنگاه‌های اقتصادی به کار گرفته شد. در موارد متعددی ماحصل مباحث سمینارهای انجمن به صورت رهنمود و توصیه‌های مشفقانه به مراجع دولتی در حوزه‌های اقتصادی ارائه شده است و بدین‌گونه انجمن آن چه را

در آغاز، ابوالقاسم فخاریان رئیس شورای عالی انجمن حسابداران خبره‌ی ایران در سخنانی گفت: بسیار خوشوقت و افتخار دارم از جانب شورای عالی انجمن حسابداران خبره‌ی ایران و کمیته‌ی سمینارها حضور و مقدم شما حضار فرهیخته و گران‌قدر را در این سمینار گرامی بدارم، و به شما بزرگواران که رواق منظر چشم ما را آشیانه‌ی خود دانسته‌اید خوشامد بگویم.

وی افزود: انجمن حسابداران خبره‌ی ایران به عنوان نخستین انجمن حرفه‌ای حسابداری ایران اعتلا بخشیدن به حرفه‌ی حسابداری را جان‌مایه‌ی کار خود قرار داده است و بالغ بر ۴۰ سال بدین کار همت گمارده و منشأ اثر بوده است. برگزاری سمینارهایی با مضامین نو و ارائه‌ی مقالات برگرفته از دستاوردهای علمی و حرفه‌ای خانواده‌ی بزرگ جهانی حسابداران

سخنرانی افتتاحیه

ابوالقاسم فخاریان، رئیس شورای عالی انجمن حسابداران خبره‌ی ایران

حسابداران روایتگران صادق ماحصل مجموعه‌ی فعالیت‌های گذشته و تصویرگران هوشمند آینده‌ی بنگاه‌ها با زبانی مشترک هستند

که شرط بلاغ بوده است با مدیران اقتصادی کشور در میان گذارده است.

رئیس شورای عالی انجمن حسابداران خبره‌ی ایران گفت: حسابداری جایگاه رفیع و ویژه‌ای در شکل‌یابی، استحکام و گسترش فعالیت‌های اقتصادی بشر داشته است. بنابر روایت‌های تاریخی و آثار به جا مانده از سنگ‌نبشته‌ها، جوامع بشری با قدمتی چندین هزار ساله با حساب و کتاب و نگهداری حساب سر و کار داشته است. ولی قدمت ابداع پایه‌های اصولی و نظم بخشیدن به دیسیپلین حسابداری به ۵۰۰ سال پیش بازمی‌گردد. عناصری همانند دامنه‌ی تاثیرگذاری و تاثیرپذیری و تعامل گسترده با دیگر سامانه‌های اطلاعاتی، برخورداری از کنترل‌های ذاتی و درونی، تنوع استفاده‌کنندگان و گستردگی گزارشگری، قواعد و مقررات ناظر بر کارکردها و دامنه‌ی استفاده از گزارش‌های حسابرسی و حسابداری تنها بعضی از وجوه امتیاز سامانه‌ی محوری حسابداری است.

فخاریان با اشاره به وجه تمایزهای دیگر حرفه‌ی حسابداری با دیگر حرفه‌ها، گفت: یکی از وجوه ممیزه‌ی دیگر که حرفه‌ی حسابداری را سخت تحت تاثیر قرار می‌دهد جهان‌شمول بودن آن است. علاوه بر مرجع جهانی فدراسیون بین‌المللی حسابداران (ایفک) و محافل حرفه‌ای قاره‌ای و منطقه‌ای، انجمن‌های حرفه‌ای حسابداری در همه‌ی کشورهای جهان به کار نظم بخشیدن و اعتلای حرفه‌ی حسابداری می‌کوشند. رهنمودها و استانداردهای حسابداری به کار حسابداران کیفیت می‌بخشد و محصولات اطلاعاتی حسابداری را قابل اتکا می‌کند و بر رعایت اخلاق حرفه‌ای تاکید

می‌ورزد.

وی افزود: در کشور ما نیز روند توجه به حسابداری رو به افزایش است. گرایش رو به فزونی دانشجویان در انتخاب رشته‌ی حسابداری، تغییر ذهنیت مهندسی‌محوری به مالی‌محوری در بنگاه‌ها، و حضور روزافزون نیروهای مالی در ترکیب هیات مدیره‌ها، توسعه‌ی دوره‌های دکتری حسابداری در دانشگاه‌ها، و اشتیاق به گذراندن دوره‌های حسابداری خبره‌ی بین‌المللی، تقویت کمیته‌های حسابرسی، و الزامی شدن استقرار نظام حسابرسی داخلی از جمله نمونه‌های این روند تحول است. همچنین همبستگی و هم‌اندیشی حسابداران جهان در بالغ بر ۳ میلیون اعضای حرفه‌ای و صاحب تخصص فدراسیون جهانی حسابداران (ایفک) تجلی می‌یابد. در آخرین کنگره‌ی جهانی حسابداران که ۲۰۱۰ در مالزی برگزار شد بالغ بر ۶ هزار تن حضور یافتند که نمایش عظیم و قابل ملاحظه‌ای از گردهمایی اهالی یک حرفه در جهان بود.

فخاریان افزود: بنا بر داوری همگان امروزه حسابداری به عنوان زبان کسب و کار در اقتصاد خرد و کلان نقشی موثر و بی‌بدیل در اندازه‌گیری و سنجش عملکرد، تحکیم کنترل‌های مدیریتی، تقویت نقش نظارتی راهبران سازمان، و انعکاس و گزارشگری عملکرد بنگاه‌ها ایفا می‌کند. با بهره‌برداری از ابزار و فنون سامانه‌ی اطلاعاتی حسابداری، به ویژه حسابداری مدیریت، مقوله‌هایی همچون برنامه‌ریزی جامع، مدیریت بر هزینه‌ها و منابع، سنجش پیشبرد استراتژی‌ها و تصمیم‌گیری‌های آگاهانه معنا می‌یابند. حسابداران روایتگران صادق ماحصل مجموعه‌ی فعالیت‌های گذشته و تصویرگران هوشمند آینده‌ی بنگاه‌ها با زبانی مشترک هستند.

رئیس شورای عالی انجمن حسابداران خبره‌ی ایران ادامه داد: بنابر تجارب موجود در جوامع پیشرفته و شرکت‌های تراز جهانی، مدیران مالی در کنار مدیران عامل شرکت‌ها به عنوان سکان‌داران اصلی پیشبرد اهداف سازمان و اصطلاحاً شریک و یاور تجاری بنگاه‌ها ایفای نقش می‌کنند. نکته‌ی حائز اهمیت دیگر آن که حسابداری از جمله معدود حرفه‌هایی است که، همانند پزشکی و حقوق، متخصصان آن برای عهده‌دار شدن وظایف و تعهدات خویش سوگند پای‌بندی به اخلاق و رعایت موازین حرفه‌ای یاد می‌کنند. زیرا، حسابداران و حسابرسان مورد اعتماد و وثوق همه‌جانبه‌ی

ذی‌نفعان مختلف هستند. این ذی‌نفعان به گزارش‌های حسابداران و حسابرسان اتکا دارند و به اعتبار این گزارش‌ها تصمیم‌گیری‌های گاه سرنوشت‌ساز انجام می‌دهند. بنا بر یک تعبیر رایج حسابداران را طیبیان سازمان می‌دانند که باید سلامت بنگاه را بسنجند و منعکس کنند. تجربه‌ی موفقیت‌ها و شکست‌ها، از برآمدن و رشد، تا فروپاشی شرکت‌های کوچک، متوسط و غول‌آسا موید این واقعیت است که سلامت بنگاه‌های اقتصادی به میزان وسیعی در گرو استحکام نظام حسابداری و توانمندی و ظرفیت و بیش از آن رفتار سازمانی و اخلاق حرفه‌ای مدیران مالی، حسابداران و حسابرسان است. در ارکان اقتصادی کلان کشور نیز این واقعیت مصداق دارد. بر اساس واقعیت‌ها ما اعتقاد راسخ داریم که هرگاه ساز و کارهای حسابداری و حسابرسی چنان که توصیف شد به درستی و با عزم و اراده‌ی راستین مورد بهره‌برداری قرار گیرد بدین سادگی منابع ملی و انباشته‌ی ثروت مردم، چنان‌که طی سال‌های اخیر شاهد آن بودیم مورد سوءاستفاده‌های تاریخی قرار نمی‌گیرد و به هدر نخواهد رفت.

وی در ادامه‌ی سخنان خود گفت: اما اکنون کشتی‌بان را سیاستی دگر آمده است؛ سیاست تدبیر و خردورزی، سیاست جان بخشیدن دوباره به اقتصاد از نفس افتاده، سیاست رونق بخشیدن به فضای کسب و کار، و گشودن دریچه‌های توسعه‌ی مناسبات سیاسی و اقتصادی با جهان، و در پیامد آن سیاست بهره‌مندی از خرد، دانش و تجربه‌ی گران‌سنگ اندیشمندان و صاحبان تخصص که دل در گرو سربلندی میهن عزیزمان دارند. در چنین شرایطی که گذار به محیط کسب و کار بین‌المللی در دستور کار دولت تدبیر و امید قرار گرفته است، نقش و وظیفه‌ی حرفه‌ی حسابداری در پاسخ‌گویی به نیازهای این دوران کدام است؟ این پرسشی است که در سمینار امروز به تحلیل و کوشش برای یافتن پاسخ آن خواهیم پرداخت.

فخاریان در پایان سخنان خود گفت: همایش امروز حاصل همدلی و همیاری بسیاری از نیروها و سازمان‌ها بوده است که بر خود فرض می‌دانم مراتب تقدیر و سپاس شورای عالی را به واسطه‌ی این همگامی تقدیم آنان کنم. وی در این بخش، از سخنرانان، ارائه‌کنندگان مقالات، اعضای شورای عالی، اعضای کمیته‌ی سمینارها، و دبیرکل انجمن حسابداران خبره‌ی ایران تقدیر و سپاسگزاری کرد.

در ادامه‌ی سمینار، فرزام زمانی به عنوان دبیر علمی گزارشی از محورهای اصلی سمینار و موضوع مقاله‌ها و کارگاه‌ها ارائه کرد.

سخنرانی آغازین

مسعود نیلی، مشاور اقتصادی رئیس‌جمهور

مسعود نیلی مشاور اقتصادی رئیس‌جمهور در آغاز سخنان خود گفت: تورم و رکود به صورت توأمان برای اقتصاد کشور به ویژه از ۱۳۹۱ شکل بارزی به خود گرفته است. طوری که تورم از ۱۲,۴ درصد در ۱۳۸۹ به ۲۰,۵ درصد در ۱۳۹۰، به ۳۰,۷ درصد در ۱۳۹۱، و در نقطه‌ی اوج خود به ۴۳ درصد در مرداد ۱۳۹۲ رسید. این میزان بالاترین تورمی بود که از ۱۳۷۴ در اقتصاد ایران تجربه شد. وی در ادامه افزود: از نظر رکود نیز طبق برآوردهای

تورم دورقمی ایران را در عرصه‌ی جهانی از دیگر کشورها متمایز کرده است. ایران جزو سه کشور با تورم بالای دنیا است. از سوی دیگر، تورم ایران در زمره‌ی تورم‌های مزمین جهان طبقه‌بندی می‌شود.

اولیه‌ی بانک مرکزی نرخ رشد اقتصادی ۱۳۹۱ منفی ۸,۵ درصد اعلام شد. میزان رشد درآمد ناخالص ملی نیز در ۱۳۹۱ کمتر از منفی ۱۰ درصد بود. کمتر سالی فاصله‌ی بین تولید و درآمد ناخالص ملی چنین رقم قابل توجهی بوده است. دلیل ایجاد این شکاف هم کاهش قابل توجه درآمدهای نفتی است. به جز سال‌های ۱۳۵۷ و ۱۳۵۸ در هیچ سالی به اندازه دوسال ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ سطح درآمد ایران به این میزان کاهش نیافته بود.

نیلی با طرح این پرسش که، آیا در چنین شرایطی می‌توان به آینده‌ی اقتصادی ایران امیدوار بود، گفت: پاسخ مثبت است. وی افزود، نرخ تورم در ایران از زمانی که آمار تورم به ثبت رسیده است تا ۱۳۵۱ یک‌رقمی بوده است. ولی از ۱۳۵۲ به بعد هر سال با تورم دورقمی روبرو بوده‌ایم. در این فاصله‌ی زمانی تنها در سال‌های ۱۳۶۴ و ۱۳۶۹ تورم یک‌رقمی را در ایران تجربه کرده‌ایم. ولی در این دو سال که تجربه‌ی تورم یک‌رقمی را داشتیم تورم ۷ درصدی ۱۳۶۴ در ۱۳۶۵ به ۲۵ درصد رسید؛ و تورم ۹ درصدی ۱۳۶۹ به ۲۱ درصد در ۱۳۷۰ رسید. این افزایش تورم ادامه یافت تا جایی که در ۱۳۸۴ به ۵۰ درصد هم رسید.

مشاور اقتصادی رئیس‌جمهور ادامه داد: دولت در نیمه‌ی دوم سال گذشته تلاش خود را برای مهار رشد نرخ تورم آغاز کرد. در نهایت هم تورم نقطه به نقطه‌ی بیش از ۴۰ درصدی مرداد ۱۳۹۲ به ۱۷,۵ درصدی در فروردین امسال رسید. یعنی طی دوره‌ی ۸ ماهه بیش از ۲۴ درصد تورم کاهش یافت. این میزان کاهش در اقتصاد ما در هیچ زمانی تجربه نشده است و از این

حیث یک رکورد مثبت و امیدوارکننده است.

نیلی همچنین گفت: تورم دورقمی ایران را در عرصه‌ی جهانی از دیگر کشورها متمایز کرده است. ایران جزو سه کشور با تورم بالای دنیا است. از سوی دیگر، تورم ایران در زمره‌ی تورم‌های مزمین جهان طبقه‌بندی می‌شود. در این میان تصمیم‌های دولت‌ها در سال‌های گذشته برای مهار تورم دست‌کم چهار بازار کشور را مختل کرده است؛ یعنی چهار بازار ارز، پول، انرژی، و کار. همیشه تورم دو رقمی باعث شده است که برای جلوگیری از افزایش مضاعف نرخ ارز، قیمت ارز تحت فشار و اعمال نفوذ قرار گیرد. این سیاست در نهایت پس از مدتی به جهش قیمت ارز منجر می‌شود. در بازار انرژی نیز دولت قیمت انرژی را در سطح پایین نگه می‌داشت، که کسری بودجه را به همراه داشت. در ادامه نیز کمبود بودجه بر شدت تورم می‌افزود. به همین دلیل، عملاً تورم دو رقمی در ایران به طور مستمر بازتولید می‌شد.

نیلی درباره‌ی دلایل کاهش نرخ تورم در سال گذشته تصریح کرد: در سال‌های ۱۳۶۴ و ۱۳۶۹ عاملی که به تکراری شدن تورم منجر شد افزایش قابل توجه واردات بود. در واقع عرضه‌ی زیاد تورم را مهار می‌کرد. به همین علت بلافاصله در سال‌های ۱۳۶۵ و ۱۳۷۰ نرخ تورم باز هم به شدت افزایش یافت. ولی دلیل کاهش نرخ تورم در ۱۳۹۲ به هیچ عنوان افزایش واردات نبود.

وی درباره‌ی دو دلیل کاهش تورم در سال گذشته گفت: کاهش انتظارات تورمی نخستین دلیل مهار تورم بود. به عبارت دیگر زیر سایه‌ی خوش‌بینی به روابط اقتصادی میزان تقاضا برای کالاهای با دوام کاهش یافت. این به معنای افزایش میل به پس‌انداز و در نتیجه افزایش منابع مالی بود. بانک‌ها و بازار سرمایه نیز با جذب این نقدینگی توانستند به کاهش نرخ تورم کمک کنند. از سوی دیگر، تقاضا در بازار ارز و سکه نیز مهار شد. همچنین، خوش‌بینی اقتصادی و سیاسی عامل مهمی شد تا مردم خرید کالاهای مصرفی را به تعویق بیندازند. این‌ها درحالی است که در گذشته همگی مشتاق بودند پولی که در اصطلاح "پول داغ" خوانده می‌شد را هرچه سریع‌تر به کالا تبدیل کنند. مشاور اقتصادی رئیس‌جمهور افزود: ولی در کنار این عوامل، مهم‌ترین دلیلی که به کاهش تورم در سال گذشته منجر شد، سیاست‌های پولی دولت بود.

سیاست‌هایی که به مهار رشد پایه‌ی پولی منجر شد. رشد بالای نقدینگی دلیلی بود که جهش پایه‌ی پولی را به همراه داشت. به همین دلیل، یکی از رویکردهای کلیدی دولت یازدهم نیز سختگیری در رشد پایه‌ی پولی بود.

وی ادامه داد: مسکن مهر خود به شدت در رشد پایه‌ی پولی موثر بود. آمار می‌گوید سهم این طرح از رشد پایه‌ی پولی به ۴۲ هزار میلیارد تومان می‌رسد، و احتمال افزایش آن تا ۶۰ هزار میلیارد تومان نیز وجود داشت. با سیاست‌های کنترلی دولت در ۱۳۹۲ میزان رشد پایه‌ی پولی به ۱۴ درصد رسید که نصف رشد ۱۳۹۱ بود. مشاور رئیس‌جمهوری با اشاره به این که اعتبار دولت در شکل دادن به انتظارات تورمی بسیار قابل توجه است، افزود: اگر اجرای این سیاست‌ها ادامه یابد می‌توانیم پس از ۴۰ سال در ۱۳۹۵ به جرگه‌ی کشورهای با تورم تکریمی بپیونديم.

وی در پایان سخنان خود گفت: دولت بودجه‌ی ۱۳۹۳ را ۶۰ هزار میلیارد تومان کاهش داده است تا مجبور به برداشت از بانک مرکزی نشود. در این راستا، دولت مصمم است که بانک‌ها را وادار کند تا به هیچ عنوان از منابع بانک مرکزی برداشت نکنند. در این شرایط قطعاً بانک‌ها ناچار خواهند شد برای توازن در درآمدها و هزینه‌های‌شان تلاش بیشتری در جذب نقدینگی انجام دهند. این در حالی است که دولت از نیمه‌ی دوم سال گذشته یک ریال فشار هم به بانک مرکزی وارد نکرده است.

نشست‌ها

سمینار تحولات پیش روی حرفه‌ی حسابداری و مالی در دوره‌ی گذار به محیط کسب و کار بین‌المللی با برگزاری دو نشست تخصصی ادامه یافت.

نشست نخست: سرمایه‌گذاری، تجارت بین‌الملل و موضوعات حقوقی

مقاله‌ی ۱: تحولات پیش روی بازار سرمایه پس از رفع موانع بین‌المللی حسین عبده تبریزی

حسین عبده تبریزی در مقاله‌ی خود ابتدا رئوس کلی سند اقدام مشترک را توضیح داد؛ که مربوط به توافقات‌های شش ماه نخست مذاکرات ایران و گروه ۵+۱

بوده است. سپس، با شرح کوتاهی از موقعیت اقتصاد ایران و متغیرهای اصلی حاکم بر آن و وضعیت بازار سرمایه، پیش‌بینی اولیه‌ای از وضعیت بازار سرمایه ارائه داد. وی در ادامه، با فرض موفقیت نسبی مذاکرات و رسیدن به توافق نهایی، چند سناریو را در بازار سرمایه‌ی ایران مورد بحث قرار داد.

دبیرکل پیشین سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار (سابق) در ادامه به بررسی سه موضوع پرداخت. در موضوع نخست که به وضعیت بازار مربوط بود، عنوان شد با توجه به نتایج حاصل از مذاکرات هسته‌ای موقعیت بازار می‌تواند تغییر کند. این تغییرات البته در کنار تصمیم‌گیری‌های مالی به ویژه در زمینه‌ی قیمت حامل‌های انرژی (طرح هدف‌مندکردن یارانه‌ها)، قیمت پول (نرخ بهره) و قیمت ارز قابل توضیح خواهد بود. به بیان دیگر، ترکیبی از سیاست‌های داخلی و رفع تحریم است که وضعیت بازار سهام را برای آینده ترسیم می‌کند.

وی ادامه داد: موضوع دوم مربوط به توسعه‌ی بازار است. زیرا، با رفع بحران (در هر حالتی) وضعیتی پیش می‌آید که می‌توان نام موقعیت "توسعه‌ی بازار" بر آن گذاشت. این توسعه به زمینه‌هایی همچون عرضه‌ی اوراق بهادار ایرانی در بازارهای خارجی، عرضه‌ی اوراق بهادار خارجی در بازار ایران، موقعیت بورس انرژی از نظر عرضه‌ی نفت خام، روابط متقابل ایران و دیگر کشورها در عرصه‌های مبادله‌ی فناوری معاملات، امکان فروش اوراق بهادار یا درآمد ثابت ایران در خارج و زمینه‌های مشابه برمی‌گردد.

وی همچنین به اصلاحات زیرساختی، عرصه‌های مربوط به گزارش‌گری و استفاده از استانداردهای

بین‌المللی در این زمینه، اصلاح مقررات در راستای استانداردهای بین‌المللی و عضویت بورس‌های ایرانی و سازمان بورس و اوراق بهادار در موسسات بین‌المللی به عنوان موضوع سوم اشاره کرد و گفت: در این عرصه می‌توان پیش‌بینی کرد که در هر سناریوی محتمل اوضاع بهتر خواهد شد. با گسترش روابط ایران با دنیا، حرکت به سوی استفاده از استانداردهای بین‌المللی در بازار سرمایه تقویت خواهد شد. البته سرعت این حرکت به موفقیت ایران پس از توافقات بستگی دارد و این که چه سناریویی پس از توافق حاصل شود. این مقاله با جمع‌بندی مطالب ارائه شده و چند توصیه به فعالان بازار پایان یافت.

مقاله‌ی ۲: بررسی زمینه‌های توسعه‌ی سرمایه‌گذاری خارجی اصغر فخریه کاشان

موضوع اصلی این مقاله تبیین نیازهای مالی پروژه‌ها و فعالیت‌های اقتصادی ایران و چگونگی تامین مالی آن‌ها بود. در این راستا، مطالب فایده‌مندی درباره منابع و امکانات موجود (منابع بودجه‌ای، منابع بانکی، منابع بازار سرمایه، سرمایه‌گذاری خصوصی، سرمایه‌گذاری خارجی، منابع بین‌المللی، اعتبارات صادراتی، و چین/ سایر کشورها) سیاست‌های مورد عمل در تامین مالی فعلی چیست؟ (با سرفصل‌های، همه‌ی نگاه‌ها به دولت است، بخش خصوصی دانش لازم را ندارد، اتکا به بانک‌ها است و بانک‌ها محدودند، بازار سرمایه کمک‌هایی کرده است ولی مشکلات وجود دارد، ناتوانی بخش خصوصی، نبود نظارت، محدودیت منابع، نقص مقررات، و توقعات و رقابت بین

بانکها و بازار سرمایه) چه باید کرد؟ (نوآوری، تجهیز به تکنیکهای جدید، تقویت سازمانهای خدماتی و ناظر، قطع بند ناف دولت، و اصلاح قوانین در جهت تقویت امکانات جدید "بیمه+تضامین- بازارهای ثانویه") و چه امکاناتی می شود به وجود آورد؟ (تامین مالی ساختاری، تامین مالی پروژه ای، تامین مالی متکی به دارایی ها و امکان فروش ابزارهای منتشره در بازار بورس، صندوق های متقابل داخلی و خارجی، لیزینگ برون مرزی با کمک بیمه ها، نهاده سازی برای مصارف کوچک (SMEs)، صادرات، تقویت اعتبارات صادراتی، ایجاد مکان در خارج برای استفاده اهرمی در تامین مالی، و بهبود فضای کشور و جذب سرمایه) ارائه شد.

مقاله ی ۳: راهکارهای حقوقی مقابله با تحریمها و نقش حسابداران محسن محبی

در آغاز این مقاله، محسن محبی رئیس مرکز امور

حقوقی بین المللی ریاست جمهوری به این نکته اشاره کرد که به طور کلی در مقابل تحریمها دو اقدام حقوقی می توان انجام داد:

۱. تمکین و اجرا: مطابق مقررات بین المللی تمکین و اجرای تحریمها طبق مفاد آنها (اخذ مجوز و ...)، از نظر تجاری، هزینه ی زیادی دارد و در صورت بروز مشکلات حقوقی جرم محسوب می شود و مجازات های سنگینی به همراه دارد. دفاتر حقوقی و دارالوکاله های متعددی در خارج از کشور وجود دارند که کار آنها راهنمایی و کمک به موسسات تجاری و شرکتهایی است که می خواهند بدون نقض مقررات تحریمها و با استفاده از استثنائاتی

که وجود دارد، به طور قانونی، با شرکتها یا موسساتی که تحریم شده اند معامله کنند.

۲. اقدام حقوقی (قضایی): منظور از اقدام قضایی طرح دعوی در سطح داخلی یا بین المللی است. ولی طرح دعوی معمولاً سه شرط اساسی دارد:

الف) سمت خواهان: به این معنی که خواهان باید ذی نفع در موضوع دعوی باشد. مقصود از ذی نفع بودن آن است که نتیجه ی دعوی (رای دادگاه) موثر در حقوق و منافع او باشد. نفع حقوقی برای طرح دعوی باید برآمده از یک رابطه ی حقوقی (قراردادی یا غیر قراردادی) باشد.

ب) سبب دعوی: هر دعوایی باید مبتنی بر علت و سببی (قراردادی یا غیرقراردادی) باشد، مثلاً سبب دعوا در مطالبه ی وجه چک یا سفته، صدور چک (دین) است. یا سبب دعوی مطالبه ی مال الاجاره، قرارداد اجاره است و سبب دعوی خسارت غیرقراردادی، خطا یا سهل انگاری شخص خاطی یا عامل خسارت (اتلاف - تسبیب و ...) است و ...

ج) مرجع صالح: مهم ترین رکن هر دعوی آن است که در مرجع صلاحیت دار مطرح شود. دعوای حقوقی را نمی توان در مرجع کیفری طرح کرد و بالعکس. یافتن مرجع صالح یک امر فنی حقوقی است.

د) در مورد "تحریم های شورای امنیت سازمان ملل متحد" اساساً قطعنامه های شورای امنیت در هیچ مرجع قضایی قابل اعتراض نیست. یعنی، دولت ها نمی توانند اعتراض کنند چه رسد به بخش خصوصی! در واقع، باید در داخل نظام ملل متحد حل و فصل شود. چرا که تحریم ها فقط توسط شورای امنیت می توانند لغو شوند. شرکت های بخش خصوصی نیز از جمله ی تابعان حقوق بین المللی نیست و نمی توانند به قطعنامه ی شورای امنیت اعتراض کنند.

ر) در مورد "تحریم های یک جانبه" مانند تحریم های آمریکا، ژاپن، کانادا، و انگلستان و ... یا اتحادیه ی اروپا، معمولاً ساز و کار برای اعتراض پیش بینی شده است و معترض می تواند به مراجع داخلی کشور تحریم کننده مانند "دفتر کنترل دارایی های خارجی" (OFAC) در آمریکا، یا "کمیسیون اروپا" در اتحادیه ی اروپا و ... مراجعه کند و از استثنائات مربوط استفاده کنند (objection)؛ یا با ارائه ی توضیحات لازم مقامات دولتی را متقاعد کنند که اسم آنها را از فهرست خارج

کند (delisting).

و) در صورتی که نتیجه ای حاصل نشود، ذی نفع (شرکتها یا بنگاه های ایرانی تحریم شده) می توانند به مرجع صالح مراجعه کنند.

نشست دوم: حرفه ی حسابداری و خدمات حرفه ای

مقاله ی ۱: شیوه های تامین مالی بین المللی داود مسگریان حقیقی

در این مقاله به این نکته اشاره شد که تحولات ماه های اخیر در زمینه ی روابط خارجی موجب شده است تا دست اندرکاران صحنه ی صنعت و کسب و کار امیدوارانه در انتظار گشایش فضای بین المللی و برداشته شدن موانع برآمده از تحمیل تحریم های اقتصادی و بانکی چشم به آینده دوزند. در این میان بسیاری از صاحب نظران بر این باورند که برای خروج سریع کشور از رکود فعلی و جبران زیان های توقف فعالیت های تولیدی و همچنین انجام سرمایه گذاری در صنایع حیاتی و زیرساخت های کشور باید از منابع ارزی خارجی استفاده مطلوب به عمل آید.

همچنین در این مقاله کوشش شد ضمن مروری اجمالی بر انواع منابع بالقوه ی خارجی، پیش شرط های اساسی برای دستیابی به این منابع به اختصار مورد بحث قرار گیرد. در پایان نیز به منظور تشریح پیچیدگی فرایندهای مربوط به تامین مالی پروژه ها یک مثال برای این شیوه ی تامین مالی تشریح شد.

با برخورداری از ویژگی حرفه‌ای بودن، امکانات کافی و تجربه‌ای که در ارائه خدمات گوناگون حرفه‌ای - علاوه بر خدمات حسابرسی مستقل - دارند، می‌توانند بسته‌ی کاملی از خدمات زیر را در راستای تامین امنیت سرمایه‌گذاری و فراهم کردن امکان تصمیم‌گیری در اختیار سرمایه‌گذاران قرار دهند.

وی افزود، با توجه به جایگاه موسسات حسابرسی بین‌المللی در تامین اطلاعات قابل اتکا برای شرکت‌های فراملیتی، فراهم نمودن زمینه‌ی حضور آنها در کشور موجب استفاده از مزایای زیر خواهد شد:

- تامین اطمینان از اطلاعات به عنوان یکی از ضرورت‌های بهره‌مندی از مزایای مبادلات بین‌المللی،

- انتقال آسان تجارب حرفه‌ای و دانش موسسات حسابرسی بین‌المللی به ایران و در نتیجه ارتقای سطح دانش حرفه‌ای در کشور،

- نزدیک شدن کیفیت خدمات موسسات حسابرسی داخلی به کیفیت موسسات بین‌المللی

- ایجاد نظم و انضباط کاری در موسسات حسابرسی داخل کشور

- فراهم شدن امکان پذیرش پروژه‌های خدماتی و بین‌المللی برای موسسات حسابرسی

عضو شورای عالی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران در ادامه گفت، به‌رغم اهمیت و منافع متصور، به‌نظر می‌رسد حضور موسسات حسابرسی بین‌المللی در محیط حرفه‌ای کشور و همکاری آنها با موسسات حسابرسی داخلی آسان نخواهد بود و با چالش‌ها و موانع جدی از قبیل موارد زیر روبرو خواهد بود:

۱. تحریم‌های اقتصادی،

مختلف درونی و بیرونی

فخاریان در ادامه‌ی این مقاله گفت، با این تحولات چهره و جایگاه مدیر مالی تغییری بنیادین یافته است و بنا بر ارزیابی‌های جدید، مدیر مالی به عنوان شریک تجاری بنگاه و آموزگار و راهبر سازمان مطرح شده است.

وی افزود، علی‌رغم این تحول عظیم در نقش و جایگاه مدیر مالی و حوزه‌ی مدیریت مالی، در بنگاه‌های اقتصادی ایران همچنان مدیران مالی در محدوده‌ی نگرهبانان حساب و کنترلر انجام وظیفه می‌کنند و جایگاه راستین خود را نیافته‌اند.

فخاریان در ادامه‌ی این مقاله گفت، با توجه به نکات فوق و چشم‌انداز گشوده شدن درهای توسعه‌ی رابطه‌ی تجاری و اقتصادی با جهان، مقاله‌ی ضرورت و اهمیت بازآفرینی نقش و جایگاه مدیریت مالی را در قالب مباحث زیر مورد بحث اجمالی قرار خواهد داد:

۱. تحلیل شرایط تاثیرگذار بر نقش و کارکرد مدیران مالی

۲. دشواری‌ها و چالش‌های مدیران مالی در شرایط نوین کسب‌وکار

۳. نقد نگاه سنتی به جایگاه مدیریت مالی

۴. ارائه‌ی تصویر جدید از مدیریت مالی به عنوان شریک کسب و کار

۵. روند تعالی مدیریت مالی

۶. تدابیر لازم برای تحول در حوزه‌ی مدیریت مالی و نقش مدیر مالی

۷. ظرفیت و توانمندی‌های مورد انتظار از مدیر مالی در شرایط نوین

مقاله‌ی ۳: ضرورت‌ها و چالش‌های حضور

موسسات حسابرسی بین‌المللی در ایران

شه‌ریار دیلم‌صالحی

نایب رئیس شورای عالی انجمن حسابداران خبره‌ی ایران در مقاله‌ی خود گفت، تسهیل جابه‌جایی سرمایه و رقابت در جذب سرمایه‌های خارجی از مهم‌ترین آثار اقتصادی جهانی‌شدن و انجام مبادلات بین‌المللی است، که به نوبه‌ی خود نیازمند وجود اطلاعات درست از قوانین و مقررات مالیاتی، تجاری و استانداردهای حسابداری و حسابرسی حاکم بر محیط سرمایه‌گذاری در کشور سرمایه‌پذیر است.

دیلم‌صالحی افزود، موسسات حسابرسی بین‌المللی

مقاله‌ی ۲: نقش مدیران مالی در فضای کسب

و کار نوین

ابوالقاسم فخاریان

فخاریان در این مقاله درباره‌ی اهمیت و ضرورت موضوع گفت: در پی تغییر و تحولات دامنه‌دار در محیط‌های کسب و کار، از جمله تشدید رقابت، افزایش ریسک، تغییرات در انتظارات سهامداران و ذینفع‌ها، اهمیت روزافزون دارایی‌های نامشهود و توسعه‌ی فناوری اطلاعات، مدیریت مالی نقشی محوری در پیشبرد اهداف سازمان‌ها و ایجاد مزیت رقابتی بنگاه‌های اقتصادی یافته است.

این تحولات که بر ریسک‌های کسب و کار افزوده است، به اتخاذ تدابیری جدید توسط نهادهای نظارتی برای اعتلای حوزه‌ی مدیریت مالی به عنوان مهم‌ترین رکن اعمال کنترل مدیریتی و بهبود و ارتقای کیفیت گزارش‌های مالی انجامیده است و نقش و جایگاه مدیر ارشد مالی (CFO) را در مرکز توجه مدیریت ارشد بنگاه‌ها قرار داده است.

در شرایط امروزی کسب و کار و بنگاه‌داری که راهبری شرکتی به عنوان رکن محوری هدایت و راهبری سازمان مطرح شده است و اهرم‌های نظارتی همانند کمیته‌های حسابرسی و ریسک و واحد حسابرسی مدیر مالی به عنوان معمار و پیشگام تحقق و پیشبرد اهداف و راهبردهای بنگاه در محور تیم مدیریتی قرار گرفت.

رئیس شورای عالی انجمن حسابداران خبره‌ی ایران در ادامه‌ی این مقاله گفت، در رویکرد سنتی، امور مالی وظیفه‌دار ثبت و ضبط حساب‌ها، کنترل‌کننده‌ی فعالیت‌ها، تهیه‌کننده‌ی بودجه‌های حجیم، و منعکس‌کننده‌ی بی‌حاصل مغایرت‌ها، و سرانجام مأمور انجام وظیفه‌ی قانونی تهیه‌ی صورت‌های مالی دانسته می‌شد. ولی، با تغییر و تحولات در شرایط کسب‌وکار، مدیر مالی (CFO) نقش و جایگاه جدیدی یافت و نقش‌های محوری زیر را بر عهده گرفت:

۱. مشارکت فعال در تدوین راهبردها

۲. تحکیم کنترل‌های داخلی

۳. مدیریت بر استفاده از منابع

۴. ارزیابی عملکرد و پیشبرد اهداف و برنامه‌ها

۵. تامین مالی و مدیریت وجوه

۶. مشارکت در مدیریت ریسک

۷. پاسخگویی به نیازهای اطلاعاتی ذینفع‌های

۲. تفاوت‌ها و محدودیت‌های قوانین و مقررات،

۳. تفاوت استانداردهای حسابداری و گزارشگری،

۴. ناشناخته‌بودن استانداردهای مورد عمل در ایران برای موسسات حسابرسی بین‌المللی و در نتیجه ایجاد مشکل برای این موسسات در رعایت این استانداردها،

۵. تفاوت زیرساخت‌های فرهنگی موسسات حسابرسی ایرانی و بین‌المللی،

۶. احتمال مقاومت موسسات داخلی علیه‌رغم بخش‌بخش شدن بازار،

۷. آشنا نبودن کارکنان موسسات حسابرسی ایرانی با ضوابط و استانداردهای بین‌المللی،

۸. ضعف تسلط به زبان انگلیسی عموم شرکا و کارکنان موسسات حسابرسی در ایران.

دیلیم صالحی تاکید کرد، با توجه به سرعت روند و فراگیر بودن آثار مبادلات تجاری بین‌المللی، ولو به صورت محدود و غیر از شکل جهانی شده‌ی آن، به ویژه در حوزه‌های اقتصاد و تجارت به نظر می‌رسد در سطح کلان ناگزیر از تدوین راهبرد و برنامه‌ی مناسب برای مقابله با چالش‌ها و بهره‌برداری از فرصت‌های جهانی شدن (مبادلات اقتصادی در سطح بین‌المللی) هستیم؛ و در سطح خرد نیز لازم است مراجع ذیربط و تصمیم‌گیر در حوزه‌ی حسابداری و حسابرسی کشور امکان فعالیت و همکاری گسترده‌ی موسسات حسابرسی بین‌المللی را در ایران مورد بررسی قرار دهند.

مقاله ۴: ادغام و تحصیل (M & A)

فرزام زمانی

عضو شورای عالی انجمن حسابداران خبره‌ی ایران در آغاز این مقاله گفت، ادغام و تحصیل، یا خرید و ادغام شرکت‌ها، یا M&A یکی از راهبردهای پرکاربرد برای شرکت‌ها در دنیای امروزی است. این راهبرد به شرکت‌ها امکان می‌دهد با روشی سریع و کم‌مخاطره به توسعه‌ی سازمان و تجدید ساختار خود بپردازند و موقعیت رقابتی خود را تحکیم بخشند. شرکت‌ها می‌توانند با این روش، دیگر شرکت‌ها را زیر کنترل خود درآورند یا در قالبی جدید با آنها به فعالیت بپردازند.

رئیس مرکز آموزش حسابداران خبره (PACT)

افزود، با وجود این که این روش دارای منافع بسیاری برای سازمان‌ها است، در بسیاری از تجربه‌های داخلی و بین‌المللی با شکست روبرو شده است. وی تاکید کرد، نا آگاهی از فرایند خرید و ادغام شرکت‌ها و ناتوانی در مدیریت درست گام‌های آن می‌تواند صدمات جبران‌ناپذیری به شرکت‌ها وارد کند.

زمانی در ادامه، با تشریح فرایند خرید و ادغام شرکت‌ها گفت این فرایند به تصمیم‌گیرندگان کمک می‌کند شناخت بهتری از پیچیدگی‌ها و مخاطرات این راهبرد داشته باشند. وی تاکید کرد، یکی از پرچالش‌ترین مراحل خرید و ادغام شرکت‌ها گردآوری اطلاعات دقیق از شرکت‌های نامزد برای خرید یا ادغام و نیز تحلیل آنها است که در این مقاله چگونگی فراهم آوردن اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم‌گیرندگان تشریح می‌شود.

مقاله ۵: حسابداری بدون مرز

امیر پوریان‌سب

سردبیر ماهنامه‌ی حسابدار در این مقاله گفت، تغییرات پرشتاب در عرصه‌ی کسب و کار جهانی، ضابطه‌گذاری، و رشد فناوری‌های شگفت‌انگیز همه‌ی مرزها را به روی همه‌ی جهانیان گشوده است و دنیای بی‌مرز را برای سرمایه‌گذاری و کار به وجود آورده است. وی افزود، دنیای حسابداری امروز و فردا نیز در اثر جهانی شدن بازارگاه‌ها و اقتصادها، بین‌المللی شدن همه‌ی ضوابط حسابداری در همه‌ی حوزه‌ها، و تقاضا

برای خدمات پرکیفیت حسابداری عمدتاً به دنیایی واحد و بی‌مرز تبدیل شده است.

پوریان‌سب تاکید کرد، دهه‌ی بعدی شاهدگذار جامعه به کسب و کار تحرک‌پذیر و اجتماعی خواهد بود که برخاسته از فناوری‌های نوین است و به مصرف‌کنندگان و کسب و کارها اجازه می‌دهد در جغرافیای داخلی و جهانی به رقابت بپردازند. وی گفت، این تغییرات باعث خواهند شد مصرف‌کنندگان و کسب و کارها به حرفه‌ای‌های مالیاتی و حسابداری به دلیل راهبرد رقابتی با گشت و گذار در بازارگاه‌های جهانی روی آورند. از طرف دیگر همان‌طور که کسب و کارها برای خرید خدمات حسابداری و مالیاتی در دنیای بی‌مرز گشت و گذار می‌کنند حرفه‌ای‌های حسابداری نیز برای گسترش خدمات و کاریابی از مرزها فراتر می‌روند. به علاوه، همان‌طور که کسب و کارهای کوچک به شبکه‌های اجتماعی ورود می‌کنند حرفه‌ای‌های حسابداری نیز ناگزیر هستند به این دنیای بی‌مرز ورود کنند. موسسات حسابداری به طور فزاینده‌ای به توانمندی‌های یکدیگر و همکاری برای رقابت اثربخش در بازارگاه‌های بین‌المللی اتکا خواهند کرد.

پوریان‌سب در این مقاله از دو منظر به حرفه‌ی حسابداری بدون مرز پرداخت و گفت، ابتدا به دنیای بی‌مرز و جهانی شده و بین‌المللی شدن حسابداری و حسابداران پرداخته می‌شود. سپس با بازخوانی نظرسنجی مشترک CIMA و دانشگاه بٹ در مورد خدمات حسابداران امروزی و فردا صرف‌نظر از مرزها و مناطق جغرافیایی پرداخته می‌شود.

کارگاه‌ها

سینار با برگزاری چهار کارگاه کاربردی زیر پایان یافت:

کارگاه ۱: شرکت‌آزمایی (Due diligence) (فرزام زمانی)

کارگاه ۲: مدیریت تحریم و مطالبه‌ی خسارت از شرکت‌های خارجی (سعید جمشیدی‌فرد)

کارگاه ۳: ارزش‌یابی بنگاه‌های اقتصادی (Valuation) (ناصر محامی)

کارگاه ۴: تهیه‌ی صورت‌های مالی مبتنی بر IFRS و آشنایی با XBRL (منصور شمس‌احمدی، فرهاد میربلوک)